

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 480 Lel.

Fél évre ... .. 240 Lel.

Negyed évre ... .. 120 Lel.

Havonta ... .. 40 Lel.

Hirdetések díjazás azorint

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap

lel. Buourestiben 50 banival

több.

A kereskedők kongresszusa

Az erdélyi közgazdasági és kereskedelmi életében mindnagyobb szerepet betöltő Sfatul Negustoresc Kereskedők Tanácsa december kilencedikén és tizedikén országos kongresszus keretében Bucurestiben foglal állást a kereskedelmet gátló intézkedések és rendeletek ellen. Az országos jelentőségű kongresszus keretében a spekulatív törvény a kereskedők egzisztenciáját súlyosan érintő adókövetések ellen fognak tiltakozni és követelik, hogy kereskedelmük szabadságát biztosító törvényeket és rendelkezéseket léptessenek életbe.

A Sfatul bucurestii központja értesítette a kongresszus megtartásáról és annak tárgysorozatáról összes vidéki tagozatait, így természetesen az erdélyieket is, amelyek most teszik meg az előkészítő leteket, hogy a kongresszus minél imponzansabb módon juttassa érvényre Románia kereskedőinek panaszait és kívánságait. Hogy a kongresszus töltsön az átuagos nagygyűlések és értekezletek keretében, azt bizonyítja a nagy érdeklődés és a hatalmas előkészítő munka.

Az aradi tagozat is, amely a vidéki tagozatok közül a legjelentősebbek közé tartozik, megkezdte az előkészítő munkálatokat és már december másodikán tartja az aradi városháza nagytermében az értekezletét, amelyen a bucurestii kongresszuson való részvétel vitatják meg. Ugyancsak a gyűlésen választják meg a bucurestii kongresszus aradi tagozatát, akiket teljesen és részben feldolgozott anyaggal látják el, hogy minél hathatósabban működhessenek a Sfatul nagy munkájában. A Sfatulnak különben az az óhaja és érdeke, hogy lehetőleg az összes romániai nagykereskedők résztvegyenek a bucurestii országos kongresszus napokon és ezért, hogy anyagi szempontból megkönnyítse mindenki számára az utazást, érintkezésbe lépett a közlekedésügyi miniszteriummal és sikerült kieszközölnie, hogy a kongresszusra utazók 75 százalékos menetkedvezményben részesüljenek. A nagy jelentőségű kereskedői kongresszus iránt Erdélyszerte nagy az érdeklődés.

Folynak a román-magyar tárgyalások.

(Csak függő kérdéseket tárgyal a bizottság. — A parlament ülése. Igéret a bönök beváltására. — Az új tisztviselő törvényjavaslat.)

Bucurestiből táviratozzák: Hétfőn délelőtt volt a román-magyar delegációk tanácskozásának első napja, amelyen a román kormány Filodor külügyi államtitkár képviselte, aki egyszerre elnökölt is az értekezleten. Filodor elnök üdvözölte a magyar delegációt és beszédében kijelentette, hogy a román delegáció a sürgős kérdések mielőbbi megoldását kívánja, hogy a jó szomszédai viszony mielőbb helyre álljon Magyarország és Románia között. Az üdvözlésre báró Wodlaner, a magyar delegáció vezetője válaszolt és kijelentette, hogy Magyarország őszintén kívánja a békét. A bizottság tagjainak meghatalmazását vizsgálták felül ezután. A román bizottság tagjai között van Balázs Elemér semmitörvényű tanácsos, akinek egyik leánya Aradon tanárnő. Balázs Elemér annak idején a Tiszakormány politikai perének budapesti ügyésze volt, majd Tordára és Nagyváradra került, mint törvényszéki elnök és ebben az utób-

bi minőségében elsőnek tette le az ímepriumváltás után a magyar bírák közül az esküt. Ezután neveztek ki a legfőbb semmitörvényűk bírójává.

A tegnapi tanácskozáson elhatározták, hogy jogi, gazdasági és irattári albizottságot küldenek ki. Ezek az albizottságok tanulmányozzák az ügykörükbe eső kérdéseket és jelentést tesznek a bizottságok teljes ülésének.

A mai tárgyalások.

Bucurestiből jelentik: A ma folytatott román-magyar tárgyalások alkalmával szóba kerültek a Budapesten levő román letétek hazaszállításának kérdése, amelyek értéke mintegy két milliárd lejt tesz ki. A letétek legnagyobb részben erdélyi származásúak, amelyek között szerepel számos város Budapesten levő értéke is. A magyar kormány képviselője kérte a magyar bankok erdélyi érdekeltségeinek rendezését. E kérdések megtárgyalását az albizottság

na bízzák, amely Geurgiu elnöklése alatt fogja ülésait megtartani. Ugyancsak az albizottság fogja rendezni a kultur-álapok kérdését is, amely alkalommal tárgyalás alá kerül többek között a Gojdu-alap is. A tárgyalások folyamán megállapítást fognak létesíteni a történelmi dokumentumok kicserélése, valamint az Erdélyben levő magyar bankfiókok helyzetének rendezése ügyében. De nem kerül sor a két állam között kötendő gazdasági egyezmény megvitatására, mert a bizottság munkája kizárólag a függő kérdések rendezésére szorítkozik.

Beváltják a bönöket.

Bucurestiből táviratozzák: A Kamara mai ülését, amelyen Bratianu, Lepadatu, Nistor és Franasovici miniszterek voltak jelen, Orleanu elnök nyitotta meg. A napirend előtt Draghici képviselő kért szót, aki a telefontani kiszállítási ügyére vonatkozó akták bevezetését követelte. Lupescu a pénzügyminiszterhez intézett interpellációt, amelyben a korona és a rubel beváltása alkalmával visszamaradt negyven százalékos bönök beváltására és a besszarabiai

Szabó Dezső.

Ki ne tudná itt is, ki ő? A kommun után ő állott az élére a kurzus-irodalomnak, de ő volt az első, aki ebből kiábrándult. Furcsa s politikailag ki nem ösmert, megbízhatatlan természetű miatt régi barátai körében népszerűtlenné vált. Budán lakik, a Szirtes-úton. Ezt jegyezte fel egy újságíró.

Ajtánján cífra idézetek függenek a világirodalom remekeiből válogatva, amelyek éppen nem mondhatók marasztalónak. — Ilyenek: „Akkor gyere, mikor mondom”, „Szeretem megcsókolni, azt el-megy”, „Allez vous en” és így tovább.

Kikkukucskál a kémielő nyíltáson, aztán beereszt. A szobákban könyveket roskadozó polcok. Szépirodalom, encyklopédiák laza összevisszaságban. A piros, fehér és tarkahátú különböző könyvek egy bizarr lélek sokszínűségét adják. A nagy Larousse összekeverve az Encyklopédia titántá-

val és a Káfi bibliával. Katona Historia Critikája és rengeteg első kiadás. A falon sok művészlap között 13 éves arcképe anyjái mellett. Ablakából széles kilátás a Farkasvölgyi temetőbe és a Tabánra, ahol Virág Benedek is nyugszik.

Megkérdelem, mi igaz abból a hírből, hogy kocsmát nyit?

— Nem első, de nem utolsó viccem volt. Egy fiatal újságíró akart mindent megtudni tőlem, embrió koromtól a feltámadásomig. Én, hogy megszabaduljak tőle, egy csomó zöldséget mondtam neki: Ő megörvendett a kongeniális színnek és kocsmát nyitott velem. Ennyi az egész.

— Mik a legközelebbi irodalmi terveid?

— December elején jelenik meg egy elbeszélés kötetem „Jaj!” címmel, amely talán a legegészségesebb kötetem az eddig megjelentek között. Husvétkor jön egy egykötetes regényem, mely a két forradalmat és a keresztény kurzus negy. évét öleli fel. Azt hi-

szem, ezután a regény után emígrálnom kell majd, mert különben sokoldalú agyonütésben lesz részem. Egy dráma is nyugdícsél bennem, de a születése idejét nem tudom előre látni. Témája egy folyton aktivitásban és célokban élő embernek tragédiája a háború és a két forradalom alatt. Egyet előre ígérhetek, nem lesznek benne döglött hunok és exhumált királyok, se kurzustanulságok.

— A politikával milyen viszonyban van? — Kérdezte az újságíró.

— Most írtam meg életem utolsó politikai cikkét a lapom jövő héten megjelenő számában. Becsületese embernek ma öngyilkosság politikáznia. Azok, akik ma a politikai porondon ugrálnak, nagyon megérdemlik egymást. A szegény magyarságon pedig könyörüljött az Uristen: Ez az is az ő fahájába tartozik.

— Mit szól a mai magyar irodalmi viszonyokról?

— Általában divat most a magyar irodalom válságáról költözni

lakosság oroszországi követeléseinek kielégítésére kért felvilágosításokat. *Bratianu* Vintila pénzügy miniszter válaszában kijelentette, hogy *nem tudja milyen nagy összeg szükséges a még be nem váltott bónok kifizetésére, de ha a költségvetés keretei megengedik, akkor a beváltás a közeljövőben meg fog történni.* Az oroszországi követelésekre nézve pedig azt közölte, hogy abban a pillanatban, amikor a két ország között az összeköttetés helyreállt ezt az ügyet is rendezni fogják. A napirend után *Hancu* szólott hozzá a felirati vitához.

A szenátus ülése.

A szenátus ülésén *Marzescu* és *Constantinescu* miniszterek voltak jelen. *Pherekyde* elnök felolvasta *Ferdinánd* király válaszában a felirati javaslatra, amelyben többek között annak a reményének ad kifejezést, hogy a szenátus az egysegiesítési javaslatokat sikerrel fogja megoldani. *Marzescu* iparügyi miniszter tárcája körébe vágó több javaslatot terjesztett elő. *Trufin* a falusi lakosság azon részére kér földet, akiknek katonai szolgálatuk beigazolódott. Az általános földkiosztás alkalmával ezen földműveseknek a kérelmét a bizottságok nem vették figyelembe. *Constantinescu* földművelésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a kisajátítási táblázatok már végleg elkészültek, emélfogva nem áll módjában azokon változtatni.

csolai. Hát én ezt teljességgel nem értem. Mert hogy Cili néni-nél válságban van az irodalom, az természetes. De ennek a magyar irodalomhoz semmi köze. Viszont a magyar irodalom sohasem volt kevésbé válságban, mint most. — Csak most tűnt el a világirodalom legnagyobb lírikusa: *Ady Endre*. *Pompás* költőink vannak, akik az élők között az elsőrangúak közt érdemelnek helyet: *Kosztolányi Dezső*, *Tóth Árpád*, *Babits Mihály*, *Juhász Gyula*, *Móricz Zsigmond* hatalmas magyar tehetsége különb a *Thomas Mannok*, *Romain Rollandok*, *D'Annunziók* nyamnyam kulturművészeténél s az utolsó stíláriss *Schimmy-jénél*. Azután én se vagyok kutya!

— Hiszen a magyar irodalom már azért sem lehet válságban, mert a nem odavalókat a *Petőfi Társaság*, a *Kisfaludy Társaság* és az *Akadémia* kiválasztja a maga számára.

— A mai magyar színjátszásról mi a véleménye?

— Mostanában igen ritkán járok színházba. De valaha tíz éven át láttam mindazt, amit ezen a téren Európa produkált. A magyar színjátszás abszolút nem áll mögötte bármelyik nyugati nemzet színjátszásának. A csodálatos *Hégyi Gyula* olyan érték, amilyen

tásokat eszközölni. De ígéretet tett, hogy abban az esetben, ha újabb földek kerülnek kiosztás alá, a katonai szolgálatukat igazoló földművesek igényét is figyelembe fogják venni.

Bucurestiből jelentik: *Ferdinánd* király ma aláírta a tisztviselő státus rendezéséről szóló új törvényjavaslatot.

Titokzatos halottrablás.

(A virrasztók jelenlétében történt és senki sem tud róla.)

(Saját tudósítónktól.) Titokzatos ügyben tettek ma feljelentést *Zsigmondházaról* az aradi államrendőrségnek. A feljelentés szerint eddig érthetetlen módon kiraboltak egy halottat és a tettesek nagyértékű gyémánt és aranyékszereket vettek el.

Prohik Adoliné hosszú betegség után kiszervezett *Zsigmondháza* levő lakásában. A vagyonos asszonyt betegsége alatt hozzátartozói és közeli rokonai ápolták. Az asszonynak szenvedélye volt, hogy értékes ékszereit állandóan magán viselje. A halálát követő napon, amikor felakarták ravatalozni a holttestet, megdöbbenve vették észre, hogy összes ékszerei hiányzanak. A holttest kezén és fülén látszott, hogy a tettes erőszakkal húzta le ujjairól a gyűrűket és a nagyértékű fülbevalóit. A rokonság szerint állandóan virrasztottak és ezért a halottrablást rendkívül

nem sok mozog Európában. Jászai Mari, akihez ifjúságom legszebb lelkesedéssel fűződök, mithológikus nagysága a klasszikus stílusnak. Ez a *Katona József*, *Berzsenyi Dániel* és *Kemény Zsigmond* zord nagyságához hasonló jelenség. A fiatalabb nőgenerációban is nagyszerű erők vannak. Én, fájdalom, csak keveset ismerlek közülük. De *Tasnády Ilonát*, *Bayor Gizit* volt szerencsém látni. Mind a kettő elsőrangú művésznő. Az egyik a *Szent Iván-éji* álomban, a másik pedig a szegény *Harsányi Kálmán* barátom Ellákjában nyújtott felejthetetlen alakítást. A színészek között hirtelen *Pethes*, *Odry* és *Gellért Lajos* nagyiintelligenciájú művészi erejére emlékszem. De újból ismételnem kell, hogy alig járok színházba s tudom, hogyha többet járnék, sokkal több nevet kellene elősorolnom.

— Milyen most az életmódja ezen a helyen?

— A világ legderültebb, legbékésebb embere vagyok. Pestre néha öt-hat hónapig nem megyek át. Nagyon sajnálom, hogy a hidvámot eltörölték és így a spórolás egyetlen lehetősége is dugába dőlt. Sétálok a budai hegyekben, sétálok a könyveim erdejében. Néha még dolgozom is. Azután rá

titokzatosnak tartják. Nem lehetetlen, hogy a kimerült virrasztókat valami kábítószerezéssel altatták el, hogy végrehajthassák a halottrablást.

Bobula brigadéros

Budapestről jelentik: Az események még mindig torlódnak egymásra a rendőri nyomozásban, de lefoiyását *Ulainék* már a pestvidéki ügyészség celláiban várják. Ők nem tudnak arról, hogy a főkapitányságon most már visszamenőleg keresik a múlt minden eseményét, a melyet az *Ulain-Bobula* társaság nevével összefügg. És kiderült, hogy kalandos, érdekes és regényes egyéniség a pestvidéki ügyészség foglyai közül egyedül csak egy van, a világot járt *Bobula Titusz*.

Mindenki tudja róla, hogy apja a főváros egyik legelőkelőbb liberális harcosa volt a hetvenes évek idején. Gyermekéi apjuk tönkretutása után szerepet játszanak *Budapest* életében, társadalmi pozíciókhoz jutnak, a társadalmi pozíció azonban egyszerre megszakad *Bobula Titusz*nál, akit bizonyos ügyekkel kapcsolatban a rendőrség kezd keresni és annyira keres, hogy *Bobulának Amerikába kell szöknie*.

Régi történet ez, még abból az időből való, amikor öt magyar koronáért egy dollárt. Azóta dollárral megrakottan érkezett haza

getegét járok a moziba. Ha nagyon jól megmosdottam és megfésülködtem, akkor az előkelő *Palota-moziba* megyek. Ha pedig otthonos millióra vágyom, a *Mészáros-uccai „Kis csibész”-moziba* térek be, ahol suszterinasokkal és kis varróleányokkal kibicelek a detektív-filmeknek. Mert életem legnagyobb boldogsága egy jó detektív-film. Csodálatos, a filmen mindig megfogják a zsványt, a magyar politikai életben pedig sohasem. Gyakran eljárógatok a *Filadelfia kávéházba*, ahol *Sándor*, a főpincér és *Mariska*, a kiflisieány, elég jó írónak tartanak. Ez az egyetlen hely, ahol enyhe kritika vár rám is. Ujabbán nagyon sok meséskönyvet olvasok. A mesére most sokkal több szükség van, mint valaha, mert most több oka van az embereknek elkivánczolni a valóságból.

— A házassággal is próbálkoztam, de nem volt szerencsém. A menyasszonyom földszület volt s mikor vallomásomat tettem neki, úgy kellett ordítanom, hogy a szomszédok mindig feljelentettek közcsendháborításért. Most nagyon árva vagyok. De ha találkozok egy olyan leánnyal, aki férjhez menne egy destruktív regényíróhoz, legyen szives irányítsa a *Szirtes-ut* felé.

lást. A rendőrség megindította a nyomozást, azonban a különös halottrablás ügyében eddig nem sikerült semmiféle nyomra akadni.

fantasztikus hadsereg, a melynek elszikkasztják a zászlóját.

Bobula Magyarországra és elhárította, hogy az egykor elvesztett társadalmi pozíciót politikai téren fogja visszaszerezni. És itt következnek egymásután regényes és kalandos történetek, amelyekkel szerephez akar jutni Magyarországon.

Legkülönösebb kalandja csak most derült ki a rendőrségen. Délelőtt ugyanis megjelent a főkapitányságon egy ur, aki elmesélte a nyomozást vezető rendőrtisztviselőnek, hogy *Bobula Titusz* körülbelül másfél esztendővel ezelőtt már résztvett egy hasonló vállalkozásban. Bizalmasan, fülről-fültre adva, egyre többen és többen rebesgették, hogy egy uszagilag amerikai milliárdos, akinek nagy katonai tudása van, aki visszatért hazájába és az országot ismét boldoggá akarja tenni, hadsereget szervez. A főhadiszállás — mondották — a *Hungáriában* van. Tömegesen keresték fel erre az emberek, akiket nagy titokzatsággal és szertartással fogadtak az előszobában:

— *Bobula brigadérosunk csak sorban fogadja a jelentkezőket, mert „egész hadseregével” személyesen akarja megbeszélni a végrehajtandó terveket.*

Pár perc múlva megjelent a brigadéros. Ő volt tényleg *Bobula Titusz*. Komolyan tárgyalásba kezdett a jelentkezőkkel.

— *Komoly megbízásom van egy rendkívül megbízható, bátor csapat szervezésére, amellyel saját magam által elkészített terveimmel, olyan csapatmozdulatokat hajthatok végre, hogy uralmunkat biztosíthatjuk az országban.* Majd előadta a tervet.

— *Lengyelországban a lengyel kormány egyetértésével csapattevéket összpontosítok meghatározott emberekből. Önök rendelkeznek, ellátást és megfelelő kiképzést fognak kapni, megfelelő okmányokkal mód lesz önöket elutaztatni Lengyelországba.*

A józanabb emberek látták, hogy itt egy örüllő állanak szemben. Azok a fiatal emberek azonban, akik minden kalandra hajlandók, elszegődtek *Bobula brigadéros urhoz*. Most következik a legkedvesebb aktus: *Bobula ünnepelesen körbe állította és feleskettette őket. Majd gondoskodott arról, hogy mindnyájan okmányokhoz jussanak és ezekkel az okmányokkal egy lengyelországi határszéli városba utaztatta őket.*

A magyar fiúk csak vártak, vártak odakint Lengyelországban

már voltak nyolcvan, százan, száztizen, de a brigadéros a csapat zömével még mindig nem érkezett.

Mindig mondta:

— *A zöme, az majd jön velem!*

De a zöme elmaradt. Nem jött. Egyszer csak elmaradt a zsold, elmaradt az élelmezés. A lengyel rendőrség kezdett foglalkozni az egyre-másra érkező fiatalemberekkel, úgy hogy a kalandorokra kivitt ifjak nyomorba jutottak, éhezniök kellett, lerongyolódtak teljesen és egyszer csak azon vették észre magukat, hogy mielőtt még az ígért hadsereg megérkezett volna, toloncuton szállították valamennyiüket vissza Magyarországra. Itthon pedig ezalatt Bobula brigadéros vezérkara elsikkasztotta a pénzt, amit szervezésre szereztek valahol.

Ez volt Bobula Titusz brigadéros első haditette, amelynek sikere úgy látszik arra buzdította, hogy brigadérosi rangját el ne veszítse és hogy most már nem a lengyelekkel, hanem a bajorokkal kezdjen újabb, eredményesebb és jelentősebb harci akcióba. Akkor a haditény csak a rendőrség árnyékába vonta a brigadéros. — Az újabb harci kedv már megszerezte számára a pestvidéki ügyészség kitiünően megépített és a higiénia minden kellékével felszerelt, világos és levegős magánzárkáját.

(f. f.)

Elfogott templomrabló.

Ékszerészhez vitte az elfoott kelyheket (Saját tudósítónktól.) Vakmerő rablás történt a napokban a fegyvársárhelyi római katolikus templomban. A szentségtörő betörők néhány nappal ezelőtt éjszaka alkakocsfal felnyitották a templom ajtaját, felfeszítették a tabernakulum ajtaját és elrabolták az ékes díszítésű mintegy 30.000 lej értékű oltári szentséget. Azonkívül elvittek több aranyozott templomkelyhet. Másnap reggel, mise közben Wallner Győző plébános székbe jött, megdöbbenéssel észre a rablást. Azonnal jelentést tett a csendőrségen a vakmerő betörésről. — A csendőrség megindította a nyomozást, amelynek eredményeként ma letartóztatták az egyik tettest.

Egy fiatalember tegnap két templomi kelyhet akart eladni egy nagyváradi ékszerésznek, aki gyanusnak találta a tárgyak eredetét és titokban értesítette a rendőrséget. Azonban oly buzgón igyekezett időt nyerni míg a rendőrség megérkezik, hogy a férfi gyanút fogott és visszakerítte a kelyheket azzal a kifogással, hogy meggondolta a dolgot és a kelyheket nem adja el.

Az utolsó percben megérkezett a rendőrség egy detektívje, aki az ismeretlen férfit igazolásra szólította fel.

Mivel alapos gyanú látszott fennforogni, hogy a kelyheket ugyanazok, amelyeket a fegyvársárhelyi templomból loptak, a férfit letartóztatták. A rendőrségen hosszasan vallatás után beismerte, hogy a rablást testvérével együtt követte el. Kiderült, hogy a rab-

Incidens a magyar nemzetgyűlésen.

(Az Ulain-ügy vitája nem okozott vihart.)

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés két hónapos szünet után ma ült először össze érdemleges munkára. A mai ülésen már a napirendnél fogva is azt várták, hogy nagyobb viharok lesznek és főképen az Ulain-ügy fog heves vitákra alkalmat adni. A várt viharos jelenetek azonban elmaradtak, mert gróf Bethlen István miniszterelnök teljesítette a fajvédők küldötteinek: Gömbös Gyulának és Eckhardt Tibornak azt a kérelmét, hogy nyilatkozzon az Ulain-ügy kérdésében. A napirend előtt Gömbös Gyula szólalt fel elsőnek és kérte a mentelmi bizottságot, hogy legkésőbb egy héten belül terjessze elő jelentését az Ulain-ügyben. A felszólalásra Bethlen válaszott és kijelentette, hogy ehhez a kérdéshez maga is hozzájárul, mert közérdek, hogy az ügy minél előbb tisztázódjon. Gömbös ezután röviden bejelentette, hogy Ulain-

mentelmi jogát megsértették, mert amikor a határon feltartóztatták az iratait elvették és bár szabadon bocsájtották, később mégis letartóztatták felsőbb parancsra, tehát nem „in flagranti.“ Amikor a napirend megállapítására került a sor a második emeleti karzaton felugrott egy férfi és harsány hangon kiáltotta az ülésterembe:

— *Én meg azt mondom a magyar nemzet nevében, hogy a Bethlen kormány mondjon le!*

A közbekiáltót a teremőrök azonnal előállították, akiről megállapították, hogy Baffy József kereskedő és vallási tébolyban szenved. Kihallgatásakor minden mondatát: „Dicsértessék a Jézus Krisztus“ -sal végezte be. Azt állítja, hogy belső kényszer ösztökölte a közbeszólásra, Baffyt átszállították a parlamenti őrségre a rendőrségre.

Letörpültek a Mold elleni vádak.

(Csak a vasuti hiányok miatt folyik az eljárás. — Seciureanu főügyész és Mandru ügyész nyilatkozata.)

(Saját tudósítónktól.) Talmacianu Péter clujai szígyarancsa alfonököt — mint mai számunkban megírtuk — Seciureanu Romulus királyi főügyész letartóztatta, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy bűntársa Patruban Gergelynek, a Mold ügy volt vizsgálbiztosának, aki Mold ellen többszörös gyilkossági vádat igyekezett rábizonyítani. Patruban Gergely ellen mint ismeretes Mold védője csalás miatt is feljelentést tett és Talmacianu alfonöknek ebben az ügyben is állítólag kompromittáló szerepe van. Dr. Ursu János táblabíró delegált vizsgálóbíró ma hallgatta ki Talmacianu alfonököt és szabadlábra helyezte azzal az indokolással, hogy az eddigi nyomozás során az illetékes hatóságok nem állapítottak meg olyan bűncselekmény elkövetését, amely indokoltá tenné a vizsgálati fogság elrendelését és a magasrangú állami tisztviselő szökésétől nem kell tartani. Az ügyészség a vizsgálóbíró döntését megfellebbezte a törvényesek vádtanácsához.

Az aradi királyi ügyészségnek tudomására jutott, hogy Talmacianu alfonöknek nemcsak Clujon, hanem Aradon is van bejelentett lakása és elrendelte úgy az aradi, mint a clujai lakásán a házkutatás

foganatosítását. Az aradi lakásban történt házkutatás negatív eredménnyel végződött, a kolozsvári házkutatás eredményéről pedig még nem érkezett értesítés az aradi ügyészségre.

Seciureanu Romulus királyi főügyész, az aradi ügyészség vezetője és Mandru Miklós királyi ügyész a Mold-ügy delegált ügyésze a tegnapi nap folyamán áttanulmányozták a nagy büniügy iratait, amelyek a Mold és társai ellen emelt gyilkossági vádak tartalmazzák. Az iratok áttanulmányozásának eredményeképpen, amely a késő éjjeli órákig tartott a két ügyész megállapította, hogy a gyilkossági vádak nem egyebek fantasztikumoknál és azok minden komoly alapot nélkülöznek. A Mold „áldozatok“ akkor haláloztak el, amikor már Mold és társai vizsgálati fogságban voltak és így fizikai lehetetlenség az is, hogy Mold volt az, aki az állítólagos szabadon lévő társait felbujtotta volna az elháltak meggyilkolására.

Többek között Anastasiu bucarestii vasutigazgató elhalálozását is gyilkosságnak minősítették Mold vádlói, holott az orvosok kétségkívül megállapították, hogy Anastasiu szívizomhüvelés következtében halt meg. Ügyészi indítvány,

ra a vizsgálóbíró annak idején elrendelte a vasutigazgató exhumálását, amit azonban az igazgató özvegyének kérelmére nem fogadtosítottak. Ugyancsak titkosították férje exhumálása ellen Kiss József vasuti távirtdísz özvegye is. A vád szerint Mold egyik fogságban lévő bűntársa megmérgezte Kiss Józsefet, aki súlyos és terhelő vádlomást tehetett volna az ügy szereplői ellen. Mint ismeretes az exhumálás ennek dacára megtörtént és negatív eredménnyel végződött. Seciureanu Romulus főügyész és Mandru Miklós királyi ügyész az iratok áttanulmányozásának eredményéről a fentiekben nyilatkoztak a Közlöny munkatár előtt és egyben kijelentették, hogy a Mold és társai ellen emelt gyilkossági vádak nem veszik figyelembe és csak a vasutnál tapasztalt hiányok miatt emelnek vádat Mold és társai ellen. A gyilkosságok ügyében nyomozás ezzel végérvényesen befejezést nyert a vádirat rövid idő alatt elkészül és így néhány hónapon belül a fő tárgyalás megtartható lesz. Addig is azonban a bonyolult büniügy szereplői lakásukon való őrizet alatt, vizsgálati fogságban maradnak.

Patruban Gergely és társai ellen, akik Moldék ellen a hamis vádak emelték és a vizsgálatot vezető hatóságokat ezzel félrevezették szigorú eljárást indít az ügyészség. Seciureanu főügyész utasította az aradi államrendőrséget, hogy Patruban és társai ügyében folytassa le a nyomozást, melynek mozzanatairól állandóan értesítse az ügyészséget.

Egy örült támadása.

(Nyitrán megismétlődött az aradi eset.)

Pozsonyból jelentik: Nyitrán egy megörült repülőtiszt behatolt egy városi tisztviselő lakásába és egyedüllevő feleségét megtámadta. Az uniszsony szerencséjére épp akkor érkezett meg a férje amikor már a földre teperte és fojtogatta. A férj rárohant a feleségét fojtogató alakra és titlegelni kezdte. Az idegen végre feltápászkodott és elmenekült. Alig ért ki az utcára, egy nyugodtan sétáló hölgyet egy ökölcsapással a földre terített. Majd ezt a nőt is fojtogatni kezdte. Miután azonban sétálók közeledtek, tanácsosnak tartotta elszélelni.

A vizsgálat kiderítette, hogy az örült Liska légionárius repülőkapitány, aki orosz fogságból nem rég tért vissza és háborús élményei következtében megörült idegekkel hirtelen támadt örülhetben követte el e két bestiális támadást. Alig néhány héttel ezelőtt számolt be a Közlöny hasonló Aradon megtörtént esetről, amikor egy Karánsebesről elszabadult elmebeteg akart legyilkolni egy aradi családot.

Irodalom, művészet

Ahol a magyar színház jól megy.

(Aranynapok Pankotán.)

(Saját tudósítónktól.) Mintha a magyar színház élekedése eleve venednek meg újra az aradmegyei Pankota községben. Inke Rezső, az aradi színház volt tagjának kiváló társulata játszik ebben a nagy községben és a késő huszadik század embere pillanatokra szinte beleéli magát abba, hogy a régi delnők, konleányok és tekintetes urak nemes színészcsere tete támadt fel. Esténként zsúfolt nézőtér előtt játszik a színház és Pankota előkelő társadalmi igaz szeretettel és melegséggel karolja fel a közjük jött színészeket. Valahogy olyan jól esik látni ezt a mai, színházat nem nagyon támogató, világban.

Inkéék tizenkét napos szeszona kaptak engedélyt és alig jelentek meg a bérleti felhívások, valami lázas izgalom vett erőt Pankotán. Palkó Lázár szőlőnagybirtokos és bankigazgató és Herzka Ármán uradalmi igazgató a legrövidebb idő alatt megcsinálták a bérletet. A tizenkét előadásra esténként hetven bérletet szereztek, ami azonban nem zárta ki azt, hogy a vasárnap esti bérletnél esténként is zsúfolt nézőtér tapsoljon a színház széknek. Nemesszívű barátokra és támogatókra találtak a színház az aranyoshumoru Fülöp Adolf fakereskedőben és dr. Werner Miklós ottani orvosban, az áldottszívű humanistában. Palkó Lázár, ez az anyagiakban és lelki tulajdonságokban egyaránt dúsgazdag ember és Herzka Ármán az a charmant melegszívű ur való sággal patrónusai lettek a színház széknek, akik életük nagykönyvében bizonyára aranybetűkkel írják majd fel a Pankotán eltöltött szép napokat. Hogy milyen nagy a rajongás Pankotán a színház szétért, mi sem jellemzi jobban, mint hogy a most szombatra hirdett sportbálat elhalasztották, nehogy közönséget vonjon el az előadástól. Hogy pedig a színészek új állomáshelyükre Kisjenőre teljesen költségmentesen mehessenek, Palkó Lázár és Herzka Ármán, a két nemes mecenás teherautót szerzett nekik, a mely a társulatot teljes felszerelésével együtt díjmentesen szállítja át a másik aradmegyei nagy községbe. Inke Rezsőnek és társulatának nagyon jól megy Pankotán, 6—7000 lejes bevételük van és mire véget ér a szeszona, valószínűleg a nagy színházban mennek el. Ilyen a magyar színház Pankotán 1923-ban. Példát vehet róla Arad is, Temesvár is.

* Az aradi színház műsora. Szerdán fél 7 órakor: Cezarina V. részlet. 8 órakor: Othello, színmű. Fekete Mihály, a timisoarai (temesvári) színház igazgatójának vendégfelléptével. Csütörtökön fél 7 órakor: Cezarina V. részlet. Este román előadás. Pénteken fél 7 órakor: Cezarina VI. részlet. Este román előadás. Szombaton fél 7 órakor: Cezarina VI. részlet. Este román előadás. Vasárnap délután fél 4 órakor: Tangó királynő, operette. Fél 7 órakor: Cezarina VII. részlet. 8 órakor: Amit az erdő mesél, népszínmű. Bérlet-szünet.

* Román színelőadások. Aradon. Csütörtökön, pénteken és szombaton este Manolescu igazgató vezeté-

sével a román színház tart előadást.

* Arad és Nagyvárad megismétli a kolozsvári írói olimpiaszót. A nagyváradai írók és színészek páratlan sikerrel arattak a kolozsvári írói olimpiaszón. Bérczy Lajos, az aradi Kölcsey-Egyesület főtitkára meghívót küldött Nagyváradra, amelyben felkéri az olimpiász szereplőit, hogy műsorukat Aradon ismételjék meg december elején. Viszont úgy a kolozsvári, mint az aradi írókat, utóbbiakat Franyó Zoltánnal és Nagy Dániellel az élükön, Nagyvárad fogja vendégül látni ugyancsak a jövő hó folyamán.

* Bucuresti házi kezelésbe veszi a mozikat. Bucurestiből jelentik: A főváros tanácsa elhatározta, hogy timisoarai mintára házi kezelésbe veszi a mozgószínházakat. Ezek után nagy jövedelemre számítanak, amelveket kulturális célra fognak fordítani.

* Fofoszon. Weisz Lipót fotoszalona Arad, Str. Bratianu 12. (Weitzer-utca 10.) Gyermek-, portait- és interieur-felvételek a legszébb kivitelben eszközöltetnek.

* Aradi színházi hírek. Amit az erdő mesél. Vasárnap este egy régi népszínművet elevenít fel az aradi színház. A népszínmű címe: Amit az erdő mesél és az aradi színház már sok év óta nem került színre. A színház ezt a népszínművet előrendű szereposztásban játssza és az énekes személyzet legjobbjai vesznek részt benne. — Tangó királynő. A nagyszerű Lehár operett: a Tangó királynő vasárnap kerül először délutáni előadást színre. A főszerepeket ezúttal is Horváth Mici, Balogh Böske, Tompa Béla és Győző Alfréd játssza. — Othello. Szerdán, Shakespeare Othello című tragédiáját ismétli meg a színház, Fekete Mihállyal, a timisoarai (temesvári) színház igazgatójával a címszerepben.

Hamisított pótkávé.

(Leleplezeti kávéhamisító gyár.) Nagyváradról jelentik: Az utóbbi hetekben híre terjedt, hogy a gazdag reklámokkal dolgozó Frank Henrik és Fiai csehszlovákiai pótkávégyár gyártmányait Nagyváradon hamisítják. Egy konkrét feljelentés alapján a nagyváradai rendőrség most megállapította, hogy a hír nem volt alaptalan, a város területén tényleg működött egy zuggár, ahol surrogatum utánszokat gyártottak.

Bármily titokban is indult meg a nyomozás, a hamisító megszerezte a dolgot és még idejében elmenekült. A rendőrségnek birtokában egész halom bűnjel van, a melyek a pótkávé doboz címkéinek hamisítványából állnak. A címkéket, amelyek csak színnyomatban különböznek az eredetitől, egy ismert és jóhírű művész készítette. Az intézet vezetője nem tudja megmondani, hogy ki rendelte nála a címkékötőket, így a rendőrség egyelőre a művészt ellen is vezeti a vizsgálatot, főleg azért, mert meghatalmazás és kellő igazolások mellőzésével vállalta a megrendelés teljesítését.

A rendőrség részéről Jonescu

komiszárius igyekszik kideríteni, hogy ki volt a címkék megrendelője és hol működött a zuggár, amely pótkávé helyett ismeretlen barna porral töltötte meg a dobo-

Olasz-spanyol katonai szövetség.

— A pápa elhagyta lakosztályát. — A spanyol király Rómában. —

Rómából táviratozzák: Alfonz spanyol király és a királyné a napokban érkeztek meg Olaszország fővárosába és miután a világi előkelőségeknél tettek már látogatást, bejelentették a római pápa meglátogatását is. Ez alkalommal először történt, hogy a pápa elhagyta lakosztályát és az egész bibornoki kollegium jelenlétében nyilvánosan fogadta egy ország uralkodó királyát. Nevezetesen ez a körülmény azért is, mert tavaly Albert belga királyt is csak magánkiváltságos fogadta a pápa belső lakosztályaiban. A lábsók szertartására pedig egy fél évszázad óta nem volt példa, amelyet

A nap tükre.

* Agyfurt vágó.

Utaztak az arad-temesvári vonalon. Egy kalauz nagyon komisz hangon érimkezett az utasközönséggel és egyre-másra hirsárgolta őket. A két utazó — minden hájjal megkent kopék — attonmos bosszút forral az ellenszenves "kondoktor", vagy amint ők mondták: „doktor Kohn” ellen. Kicsérték az állandó utazásra jogosító fényképes igazolványukat és két külön szakaszban foglaltak helyet.

Jön a veszedelmes kalauz. Kéri a jegyet. Schwartz ur átadja Weiszét. A kalauz összehasonlítja a fotográfiát az utassal. Felkiált nem stimmel. A kalauz Aradon vésszes fenyegetéssel elkobozza az igazolványt.

— Jöjjön be a forgalmi irodába!

A másik szakaszban Weisz ur a Schwartz igazolványát nyújtja át. Összehasonlítás. Nem stimmel az arc. A kalauz elkobozza ezt is.

Aradon a két delikvens bemegy a kalauzzal a forgalmi irodába. A vasuti tisztnek átadja a két fényképes igazolványt és jelenti:

— Csalás! Egyik sem a saját igazolványával utazik.

A forgalmi tiszt átveszi a két igazolványt.

— Weisz Izidor!

Weisz ur előáll!

— Jelen!

A forgalomista összehasonlítja Weisz fizimiskáját a fotográfiával. Stimmel. Dühösen és csodálkozva néz a kalauzra.

— Schwarz Samuel.

Schwartz is előáll.

— Én vagyok kérem.

Összehasonlítás. Ez is teljesen azonos a fotográfiával.

zokat. Egy hamis kávéval telt dobozt ugyanis a feljelentő mellé kelt az iratokhoz, anélkül, hogy a gyár helyét és a hamisítót megtudta volna jelölni.

ezúttal ismét beiktatták a ceremóniák sorába. A szertartás különben nem is szerepelt a hivatalos programban, de a katolikus Spanyolország királya maga kívánta, hogy a lábsók ceremóniájával nyilváníthassa hódolatát a katolikus világ feje előtt.

Rómából táviratozzák: Erősen tartja magát legkomolyabb politikai körökben is az a hír, hogy a spanyol király pár látogatásával kapcsolatosan Olaszország és Spanyolország katonai szövetségét kötnek annak a szövetségnek az ellenstályozására, amely nemrégiben jött létre Franciaország és Jugoszlávia között.

A forgalmista ráörmed a megdöbbsz kalauzra:

— Részeg magam?

— K... kérem... dehogyan is...

— Akkor bolond!

A szerencsétlen kalauzt Aradon leváltotta egy épeszű kollegája. Schwartz és Weisz végé urakat sűrű bocsánatkérések mellett elbocsátották.

Elfogott koinafosztogató

(Letartóztatták az aradhegyaljai lo-pások egyik tettesét.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrséghez a napokban egy nagyszabású betörést jelentettek be Barackkáról. Barackka község közvetlen közelében Sciüll József volt aradmegyei alispán kolnáját teljesen kifosztották. A rendőrség megbízásából Rasztig István detektívönök ment ki a helyszínre, ahol azonnal megkezdte a nyomozást. A múlt héten szombaton lesben állott a kolna mellett, mert a helyszíni szemle megtartása alkalmával olyan jeleket fogott zett fel, amelyekből valószínűsíthető tartotta, hogy a fosztogatást a betörők meg akarják ismételni. — Ugyanis a betörők nagy mennyiségű ruhaneműt és egyéb érték-tárgyakat vittek el, s amit nem bírtak magukkal vinni, összekötötték egy csomóba és elhelyezték az egyik szobában. Rasztig feltevésében nem csatlakozott, mert hajnalban három és négy óra között gyanus neszt hallott és látta, hogy egy ember osont be a kolnába. Utánasietett és mielőtt az ember védekezhetett volna, összekötözte kezeit és beszállította Barackkára. Ott kiderült, hogy a betörő egy Biri József nevű régóta körözött és többször büntetett gonosztevő, aki állandóan Deák

Érnő néven szerepelt és igazolványai is erre a névre voltak kiállítva. Biri József elmondotta kihallgatása alkalmával, hogy becsületes és jó családból származik és csak azért használt álnevet, hogy ne okozzon bánatot szüleinek. — Elmondotta, hogy a lopott dolgokat Kolozsváron, Temesváron, Nagyenyeden és a Tóvis mellett levő Korboj községben adta el birtársa segítségével összesen 50.000 lejért. A betörést ketten követték el, azonban birtársa nevét nem tudja, de arról határozottan értesült, hogy a betörés után *átszökött a határon..* A rendőrségnek sikerült megtalálni a betörő által jelzett helyeken az ellopott holmink nagy részét. A kolmafosztogató ellen folyik az eljárás és valószínűnek tartják, hogy a hegyaljai községekben történt fosztogatásokat is ő követte el.

Hogy áll a lej?

1923. nov. 20-án 100 lejiért adtak:

Néünk:

- 2.82 svájci frankot,
- 9.09 francia frankot,
- 9.500 külföldi magyar koronát,
- 15.800 tényleges magyar koronát,
- 16.000 belföldi magyar koronát,
- 34.000 osztrák koronát,

Zürichben 2.90 frankot

Párisban 9.40 frankot

Budapestben 10.600—11.800 K-t.

Becsben 34.000 osztr. kor.-t

Meglopott pékmester.

(Aki szobájába vezette és magára hagyta a tolvajt.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes lopás történt tegnap délután Új aradon. Délelőtt 11 óra tájban egy fiatalember jelentkezett Dittrich ujaradi pékmesternél alkalmazás végett. Dittrichnek épp vendégei voltak és a fiatalembert egy melékszobába vezette és megkérte, hogy ott várja meg, amíg ideje lesz a feltételeket megbeszélni. Ezzel újra a vendégeihez ment. Azonban a vendégek sokáig időztek és a pék megfellebbezett a szobájában levő fiatalemberről. Után négy órakor jutott észébe alkalmazást kereső fiatalembernek addig feléje sem nézett. Sietett a szobába és a legnagyobb meglepetéssel állapította meg, hogy a szobában levő szekrényei üresek és a fiatalember eltűnt — a nyitott ablakon keresztül megszökött. A tolvajnak könnyű volt a lopást végrehajtani, mert délelőtt 11 órától délután négyig elég ideje volt. A pékmesternek feledékenységére mintegy huszezer lejébe került.

— Pályázat tisztviselői állásra. Az arad megyei prefekturán egy tisztviselői állás üresedésben van, amelyre a prefektúra pályázatot hirdet. Jelentkezni, kérvényt beadni és bővebbet megtudni Baján prefektusi titkárnál lehet.

Németország feladja a Ruhr-vidéket.

(Francia tartományokká válnak a német területek. — A szövetségesek nem követelik a német extrónörökös kiutasítását. — Anglia és Amerika kölcsönt akar folyósítani Németországnak.)

(A Közlöny távirati tudósítása.) Ami előrelátható volt: bekövetkezett. Németország képtelen továbbra is tartani a Ruhr területet és a Rajna vidéket és hivatalos kormányzat adja tudtul, hogy a német kormány feladja a megszállás alatt levő területeket. Ez annyit jelent, hogy a mostani francia megszállást annexió követi és a német területek francia tartományokká válnak. Ha ez az esemény tényleg bekövetkezik — és a történészek után ítélve be kell következnie — akkor ennek az annyira fontos problémának ilyen módon való megoldása még sokáig foglalkoztatja a szövetséges nagyhatalmakat. — Legujabb távirataink a következők:

Kölcsönt kap Németország.

Berlinből jelentik: A német kormány egy angol-amerikai pénzcsoporttal nagyobb kölcsön felvételére vonatkozó tárgyalásai kedvezően haladnak. Az egy millió dolláros kölcsön feltétlenül a pénzcsoport Németország belpolitikai konszolidációját állítja. A hitelt a birodalmi mezőgazdaság garantálná.

Berlinből táviratozzák: Egy londoni pénzcsoport megegyezett a német pénzügyi élet vezetőivel, hogy a Deutsche Verkehrs und Kreditbank 3 millió angol font hitelt kap szénvásárlás céljaira. Az angol-amerikai német kölcsön híre azonban a Deutsche Allgemeine Zeitung ma reggeli számában megcáfolta. A hírt New Yorkból sem erősítették meg.

Párisból jelentik: A jövőfélteli bizottság véglegesen péntekre tűzte ki Németország képviselőinek meghallgatását. Hírlik, hogy a német birodalmi kormány a miniszteriumok főtisztviselőit Párisba küldi Németország képviselőiben, hogy szakértői véleményt mondjanak a birodalom jelenlegi pénzügyi és gazdasági helyzetéről.

Németország lemond Rajna tartományról és a Ruhr vidékről.

Berlinből táviratozzák: Elterjedt a híre, hogy a birodalmi kormány hajlandó feladni a Rajna és a Ruhr vidéket. A sajtó a híre szólag felvilágosították, hogy a birodalmi kormány felfogása szerint a mai körülmények között a Ruhr vidéki munkanélküliek további pénzügyi segítsége egyenlő volna az öngyilkossággal. Hangsúlyozták, hogy a realitások kényszerítő parancsára kénytelenek a Ruhr segítségét beszüntetni. Érzéseik tiltakozása ellenére is sorsára bízzák a rajnai tartományokat, de az éhínségtől legalább a birodalom többi részét megmentik. Ezt a tervet a megszállott vidék képviselői is helyeslik. Az erre vonatkozó tárgyalásokat Jarrés belügyminiszter vezeti. A különszakadás forrásáról még nincsen döntés. A külügyminiszteri informátor azonban kijelentette, hogy amennyiben a franciák a Rajna vidéket annak tálnak, akkor a rajnai tartomány és Ruhr vidék nem ütköző állam lennének, hanem egészen egyszerűen francia tartományok. A rajnai tartomány és a Ruhr vidék jogi birtoklásáról azonban a német kormány semmi körülmények között sem mond le. A tényleges birtoklásról azonban lemond, mert kénytelen erre, ha talpra akar állani.

Koncentrált támadások Stresemann ellen.

Berlinből táviratozzák: A birodalmi gyűlés legközelebbi ülésének napirendjének során a német nemzetiek, a szociáldemokraták és a kommunisták szándékoznak Stresemann kormányra elleni bizalmatlansági indítványt beterjeszteni. Egy ülésen egyszerre tehát három bizalmatlansági indítványt tesznek, amelyek alkalmasak arra, hogy Stresemann kormányát megbuktassák.

Münchenből jelentik: Knilling miniszterelnök legközelebb megváltik állásától, mert Kahr diktatörükusan minden hatalmat magával egyesít és ezzel a bajor kormányt téltenségre kárhóztatja.

Az extrónörökös visszatérésének ügye.

Párisból jelentik: A nagykováti konferencián sikerült az egyezséget megformálni a német extrónörökös visszatérése ügyében. A formula szerint csak figyelmeztetést intéznek a német kormányhoz jegyzék alakjában. A jegyzéket, amelyben a nagyhatalmak ki mutatják, hogy a maguk részéről veszélyesnek tartják a trónörökös visszatérését a kancellárnak nyújtják át, de nem követelik az extrónörökös kiutasítását sem szankciókat nem helyeznek kilátásba. Követelni fogják a katonai ellenőrzés hiáladéktalan felvételét, de szankcióktól e kérdésben is eltekintenek. Ha a német kormány a követeléseket elutasítaná, úgy a konferencia újabb tanácskozásra ül össze.

Párisból táviratozzák: A Chicago Tribune tudósítója tiltakozását jelentette be az ellen, hogy a nagykövetek értekezletének idején csak a francia újságírókat bocsátották be a külügyminiszterium épületébe. Ugy hírlik, hogy ez az intézkedés azért történt, mert Poincarét merénylőtől féltik.

Rablóvezér mint ügyvéd

(„Ami hiányzik, azt én vittem el.”)

Belgrádból jelentik: A szlavóniai Petricevci melletti erdőre gyilkossággal vádolva néhány hónap óta az eszéki ügyészség fogházában. Felesége és anyósa egyedül élnek az erdőszőlőkben. A napokban egy elegáns ur állított be az erdőszőlőkbe, ahol éppen egyedül az anyós tartózkodott, és mint dr. Iszakovics eszéki ügyvéd mutatkozott be. Előadta, hogy

ő a gyilkossággal vádolt erdőőr ügyvédje és ha nem éppen ő védené biztosan felakasztanák. Így csak 15 évi fegyházat fog kapni.

Az öregasszony kézsókolva hálálkodott az ügyvédnek, majd meg akarván vendégszolgálni a konyhába ment ebédet főzni. Mikor kész lett az ebéd visszatért a szobába. Vendégét azonban hiába kereste. Az ügyvéd eltűnt és vele együtt tűnt el 6000 dinár készpénz, egy arany éremfüzér és egy ezüst óra. Az asztalon egy cédulát talált a következő tartalommal: „Itt volt Csarug Jován rablóvezér. Ami hiányzik azt én vittem el.”

HIREK.

Venizelosz intelme a görögökhöz.

(Veszélyekkel járhat a köztársasági puccs.)

Athénből jelentik: Az athéni lapok közlik Venizelosz levelét, amelyben rámutat arra, milyen veszélyeket rejt magába az a tény, ha a köztársaságot népszavazás nélkül, puccsszerűen kiáltják ki. Erre szükség sincsen, mert egy népszavazás kimenetele nem vitás, egészen bizonyos a köztársaság megalkotása. Nem szabad veszélyeztetni egy puccsal a kilátásba helyezett külföldi kölcsön megszerzését, amelyre az ország újépítési munkájában oly nagy szükség van. Venizelosz hangsúlyozza, hogy sohasem tett olyan kijelentést, hogy a görög nép nem érett meg a köztársaságra. Egyben kijelenti, hogy kitart azon elhatározása mellett, hogy véglegesen vissza vonul a politikától. A nyilatkozattal kapcsolatban a kormány kompromittált tesz közé, amelyben kijelenti, hogy a kormány egy küldött sége e nyilatkozat kiadása előtt felkereste Venizeloszt.

Bucurestiből jelentik: Az Universal intervju közöl Scassi bucaresti-i görög meghatalmazott miniszterrel. A görög követ nagy fontosságot tulajdonít Venizelosz üzenetének. Kijelentette, hogy bár nem tudja előre a népszavazás eredményét, de elfogadja azt, mert az a nép igazi akaratmegnyilvánulása lesz.

— Mária királyné meggyógyult. Bucurestiből jelentik: Mária királyné, aki pár nap óta gyengélkedett, ma elhagyta a betegágyát, azonban orvosi tanácsra pár napig még szobáját nem hagyhatja el.

— Antiszemita verekedések a bécsi egyetemen. Bécsből jelentik: Az egyetem Tandler nevű zsidó egyetemtanár óráján antiszemita verekedés tört ki. Grünberger tanár előadásán is a zsidó ifjakat kiszorították az egyetemről.

Saját érdekét védi!

Renaissance, Arad,

ha női és férfi szövet, selyem, bársony és püsss, futószőnyeg, flanel és parkett, vászon és chifon, béléssáru, stb. stb., **bevásárlása előtt!**

Str. Brațianu (Minorita-palota) Weitzer János-u. 2. Kivételesen olcsó új áraitól **vételkötelezettség nélkül meggyőződik!**

— Iskolabizottságokat alakítanak szülői részvételével. A belügyminiszteriumtól az iskolabizottságok megalakítására vonatkozólag ma délután rendelet érkezett Arad város vezetőségéhez. A rendelet kimondja, hogy minden iskolának külön-külön szülőkből összeállított bizottságot kell alakítani, amely hivatott lesz ellenőrizni az iskolák működését és utasításokat adni a teendőkre vonatkozólag. Az iskolabizottságok felett egy a közigazgatási hatóságok által összeállított iskolaszék fog ellenőrzést gyakorolni. Moldovan József aradi tanfelügyelő ma felkereste dr. Robu János főpolgármestert, akivel tárgyalásokat folytatott az iskolaszék megalakításáról.

Mussolini tanácskozik a nemzetközi helyzetről. Rómából jelentik: Mussolini olasz miniszterelnök egy óráig tartó megbeszélést folytatott Barrere francia nagykövettel a súlyos nemzetközi helyzetről.

— Összeült az új osztrák parlament. Bécsből táviratozzák: Ma délután ült össze először az új parlament, amely az uralkodó pótló államtanács elnökevé Niklas keresztény-szociálistát, első alelnökké a szociáldemokrata Eldersert, a második alelnökké a nagynemzetpárti Dinghoffert választotta meg.

— Angol lap a magyar kölcsönről. Londonból jelentik: A Manchester Guardian közli a Magyarországon járt népszövetségi megbízottak kedvező nyilatkozatait a magyar kölcsön ügyéről.

— Eljegyzés. Orbán Balázs eljegyezte Szabó Nusikát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. Soltész Tibor, a Societa Italiana Cucirini cég belfagya és Eckert Anycika házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az aradi Vörös-Kereszt egyesület választmányi gyűlése. Az országos Vörös-Kereszt egyesület aradi fiókjá november 22-én, csütörtök délután 5 órakor a „Iosif Vulcan” állami középiskola fizikai tantermében (I. em., bejárat a főkapun) választmányi ülést tart, amelyre a választmányi tagjait tisztelettel meghívja az elnök nevében Babescu V. Lucia, titkár.

— Budapestre érkeztek a magyar eserefoglyok. A román—magyar határon tegnap reggel nyolc órakor kicsérlelték a román—magyar politikai foglyokat. A harminc magyar közül tegnap este félnyolc órakor huszonkettő megérkezett Budapestre. Sokan feleségükkel és gyermekeikkel szálltak le a vonatról, akik eléjük utaztak a határra.

— Autó és parasztszekér karambolja. Ma este hat órakor Aradon, a Dácia-kávéház előtt az Ar. 16. számú autó nekiment egy parasztszekérnek, amely az összeütközés heveségétől felborult. A kocsit összerúgta Zámboi Mihály, a sertéshizlalda kocsisa a fején szenvedett súlyos sérüléseket. Beszállították a kórházba, ahol elvesztette eszméletét és állapota válságosra fordult. A vigyázatlan sofőrt a rendőrség őrizetbe vette.

— Talált utlevél. Az aradi államrendőrség utlevélosztálya felhívja Zimmer Henrik aradi lakost, hogy megtalált utlevelét vegye át a rendőrségen.

Szabadlábra helyezések az Ulain-pörben.

— A magyar liberális ellenzék állásfoglalása a puccs-ügyben. —

* *Budapestről táviratozzák: Döli melle, Vikárt és Gaál Józsefet az Ulain pör három vádlottját ma délután az ügyészség saját hatáskörében szabadlábra helyezte. Dr. Ulain Ferenc, dr. Szemere Béla és Bobula azonban továbbra is fogva maradnak.*

Budapestről táviratozzák: Az Est munkatársának dr. Nagy Emil igazságügyminiszter kijelentette, hogy a legkiválóbb jogi szakértőkkel volt alkalma beszélni, akiknek ugyanaz az álláspontjuk az Ulain-ügyben, mint nekül. Az ügyet semmi esetre sem lehet statáriális bíróság elé utalni. Ha az ügyet rögtönítelő bíróság elé vinnék, abból bírázs lenne, mert maga a rögtönítelő bíróság utalta volna az ügyet a rendes bíróság elé. Az Ulain bírpörben a vizsgálóbírói tisztet Balassa Gusztáv tölti be.

Budapestről jelentik: A központi demokrata körben Vázsonyi Vilmos elnökletével tegnap este értekezlet volt, amelyen megje-

ltek a liberális ellenzék vezetői,

hogy a nemzetgyűlés első ülésén követendő magatartásukat megbeszéljék. Az értekezleten a legbelső körben megbeszéltek az Ulain-puccsal kapcsolatos teendőket. Az értekezletről Vázsonyi Vilmos egy újságitól a következőket jelentette ki:

— Az első hó. Az eddigi enyhe szinte tavaszi időjárást ma szeles hideg váltotta fel. A késő november nem akarta megcáfolni a róla táplált általános véleményeket és teljes zordságával köszöntött a hosszú tavaszi őszt váró optimistákra. A két napja tartó esőzést helyenkint heves szél tarkítja, ma délután pedig már gyengén szállongó hópehelyek is hulltak a csatások aszfaltjára. A hirtelen hidegre vált idő, — a télikabát-tolvajok nagy öröme — egyszerre ráadatta az emberekre a meleg kabátokat. Az ős családapák pedig szomorúan húzzák nyakukat kabátjuk gallérjába és még szomorúbban gondolnak arra, hogy a fűszakra nem vesz tudomást a megváltozott időről, mert ugyanugy nincsen benne fa, mint a legmelegebb nyári hónapokban.

— Elkészült aradi utlevelék. Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utlevelüket: Tisza István, Barabás Béla, Flipsz Leoné, Himmelfarb György dr., Sonnenschein Zsigmondné, Bereczky Károly, Halpert Lajos, Székely István, Lovasberényi Árpád, Fehér Zsigmond, özv. Hadeanu Tódorné, Sándor Margit, Belovár József, Sándor Albert, Gonda Ernő, Nagy Paula, özv. Selly Józsefné, dr. Boross Ernő, Kauter Ilona, Faragó Rudolfné, Oppenheimer Margit.

— Betörés Aradon. Pajtich Istváné feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy távolléte alatt lakásába betörték és több ezer lejtékü ruhaneműt és ékszert vittek el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Női és férfi kabátkelmék legolcsóbban Strasser cégnél kaphatók.

— Sportolók el ne feledjék, hogy Diana sósorszesszel lehet izmaink ruganyosságát legjobban megővni.

— Az értekezlet résztvevői Ulain letartóztatásában nem látnak mentelmi jogsérelmet. A liberális ellenzék minden erejével azon lesz, hogy az ügyet mellékvá gányra ne terelhessek. A puccs-ügyben úgy a minősítést mint a nyomozást erélytelennek tartják. Az értekezleten az a határozott vélemény alakult ki, hogy az Ulain-ügyet épp úgy ellopították mint a hogy azt a többi eddigi politikai színvételű bíróselektéményekkel tették.

— Az Ulain ügyet a szociáldemokrata párt parlamenti frakciója is foglalkozott.

— Széchenyi püspök súlyos beteg. Nagyváradról jelentik: Az aktuális iskola és egyházi ügyekkel kapcsolatban Széchenyi püspök vasárnap Bucuresitiba akart utazni, hogy résztvegyen az ott tartandó tanügyi konferencián és az uralkodóházat a kisebb iskolai és egyházi ügyekről tájékoztassa. Széchenyi püspök már minden előkészület megtett az utra, amikor oly heves fájdalmak lepték meg, hogy képtelen volt elutazni. Az orvosok diagnózisa szerint heveny vakbélbántalmak léptek fel. Kezelő orvosának véleménye szerint a műtét valószínűleg elkerülhető lesz. A püspök állapota súlyos, de nem aggasztó.

— Háztulajdonosok és lakók gyűlése Aradon. A Háztulajdonosok Szövetsége tegnap kérvényt nyújtott be az aradi prefektúrára, amelyben engedélyt kért az aradi városháza nagytermében november 24-én tartandó gyűlésre. A gyűlésen, amelyen a lakók is részt vesznek, együttes memorandum készül a kormányhoz az új lakástörvény és a rekvirálásra vonatkozólag.

— Leégett tanya. Jelentették, hogy az elmúlt éjjel Arad határában a villám felgyújtott egy tanyát. Ma megérkezett a jelentés Aradra, hogy a villám Constantinescu Vince aradi földbirtokos Prohászka-dűlői tanyáját gyújtotta fel. A tüzet jelezték az aradi tűzoltóságnak, azonban az égő tanya a gáji határtól 7 kilométerre volt, így az aradi tűzoltóság nem vonult ki. A több épületből álló tanya teljesen leégett.

— Hetényi Imre lesz az új budapesti detektívönök. Budapestről jelentik: A fővárosi államrendőrség detektívönöke, Andreika Károly, legközelebb távozik állásából és helyét dr. Hetényi Imre rendőrtanácsos, az utlevélosztály vezetője fogja betölteni. Hetényi orvosi tanulmányokat végzett, majd a Budapesti Hirlaphoz került mint rendőri riportert és új-

ságiróból lett detektívönök-helyettes néhány évvel a háború kitörése előtt.

— Önbortvák és más acélárak nagy választékban Hegedűsnél Arad.

— A francia cselédhiány. Déli Franciaországban nagy a cselédhiány. Ennek következtében az ottani lapokban a legkülönbözőbb csábító hirdetések jelennek meg. Az egyik lapban pl. valaki ilyen hirdetéssel keres szakácsnőt: „Kéi tagu családhoz szakácsnő kerestek. Fizetés havil 400 frank. A háziur kiszolgál az asztalnál és felmosogat, a háziasszony takarít.”

— Béreljen Kerpel könyvtárában.

— Végzetes vadászat. A jugoszlávai Magyar-Ittebe községben Asztalos Imre községi pénztárnok küönös szerencsétlenségnek lett az áldozata. Asztalos vadászatra indult két barátjával. Visszatérőben egy ut melletti kútnál megállították kocsijukat és Asztalos két utifarsa leszállt vizet inni. Alighogy a kúthoz értek, fegyverdörrenést hallottak. Gyorsan visszaszaladtak a kocsinhoz, ahol Asztalost holtan találták. Valószínű az a feltevés, hogy a szerencsétlen pénztárnok meg akarta fegyverét igazítani és véletlenül elcsattantotta az éles töltéssel ellátott fegyvert.

— Rablófutam a kassa-oderbergi postakocsin. Vakmerő rablást kíséreltek meg tegnapelőtt ismeretlen egyének az oderbergi állomáson. Este 10 órakor lezárták a postakocsit, amelyet pár perc múlva a kassai vonathoz kellett volna csatolni. Töltés közben észrevette egy vasutas, hogy a pótkocsiból csomagok esnek ki. Azonnal megállította a mozdonyt és vészjelet adott le. Erre a kocsiból több férfi ugrott le a vasúti kerítés felé szaladtak. A vészjelre odarohant vasutasok üldözőbe vették a rablókat, akik revolvért rántottak és sorlúzet adtak a vasutasokra. A vasutasok nem merték az üldözést tovább folytatni és a vakmerő rablók állandóan visszafelé tüzelve, eltűntek a sötétségben.

A sétáló halott.

(A feltámadt völegény.)

Humoros eset történt a napokban Berlinben. Egy Schulmann nevű csinos lovaskapitány udvarolt egy másodvirágzását élő, de annál gazdagabb özvegynek, akit később el is jegyzett. Egy alkalommal a kapitány két értékes gyűrűt pillantott meg menyasszonya ujján és azzal, hogy megvizsgálta a szakértővel, elkérte a gyűrűket. Pár nap múlva az özvegy levelet kapott, amelyben a völegénye hitga bejelenti, hogy bátyja öngyilkos lett. A kétségbeesett menyasszony a kapitány lakására sietett, ahol a hűgát egy pamlagra borultva találta, amint bátyját siratta. Ebben a helyzetben az özvegy nem találta illőnek, hogy a gyűrűk iránt érdeklődjék. Egy pár napra rá, váratlan meglepő látványban volt része. A korszón sétálva szemközt találkozott meghalt völegényével, amint hűgával karöltve sétált. Kiderült, hogy Schulmann sohasem volt kapitány, a hűga pedig a felesége. A sétáló halottat a bíróság hatlavi fogházra ítélte el.

Vérvád legendája. Ma szerdán az Apollóban.

LEGUJABB.**Ujabb német bányát foglaltak le a franciák.**

Berlinből táviratozzák: A franciák tegnap lefoglalták a Kostropo mellett levő Stinnes féle Erin tárnát, ami állítólag a franciák és a

német bányászövetség között folyt tárgyalások megszakadásával van összefüggésben.

Megalakult az angol fascista szervezet.

Londonból jelentik: Az itt megalkult angol fascista szervezet nyilatkozatokban jelenti ki, hogy az angol fascista alakulat nem titkos szervezet, hanem hasonlít az

amerikai Ku-Klux Klan mozgalomhoz és célja a király és a brit birodalom megvédése. Az angol fascisták vezére *Marion Garveys*.

KOZGAZDASAG.**A magyar devizarendelelet.**

(Kállay pénzügyminiszter együttes reformra hajlandó.)

Budapestről jelentik: Kállay Tibor pénzügyminiszter elnöklése alatt ma délelőz a bankok vezetői konferenciát tartottak. Foglalkoztak a devizabeszolgáltatás új rendjével, amelyre vonatkozólag a Tébe már tegnap memorandumot adott át Kállay Zoltán miniszteri tanácsosnak. A miniszter még nem foglalt végleges állást, de kijelentette, hogy hajlandó a devizarendelelet gyökeres reformjára. Előtte csak az a cél lehet, hogy az ipar és kereskedelem érdekeit megóvása mellett ne adjanak alkalmat a magyar korona külföldi kurzusának rontására. A rendelet jövő héten fog megjelenni. A bankok képviselői kijelentették, hogy ha a rendelet helyes lesz, nemcsak a korona nem fog romlani, de a tőzsdéi lanyhaság is véget fog érni.

— Jugoszlávia idej dohánytermése. Jugoszlávia idej dohánytermése a következő volt: Délszerbiában 43.317, Horvátországban és Szlavóniában 1.085, Boszniában és Hercegovinában 22.650, a Vajdaságban 15.128, Szlovéniában 280, Dalmáciában 6.940, Montenegróban 316 és északi Szerbiában 9.480 métermáza.

— A „Societatea Anonimă de Electricitate Arad” (Aradi Villamosági Részvénytársaság) a f. év október 20-án megtartott rendkívüli közgyűlése az alapszabályok 7. pontjának megváltoztatásával a társaság részvényeit névleges részvényre változtatta át. Ezen határozatnak megfelelően, az Igazgatóság felhívja részvényeseket, hogy részvényeiket bevezetés és a részvénybirtokosok névleges részvényre való feltüntetése végett mutassák be. A lebélyegzett társaság székhelyén Aradon, Nagy-ut 55. sz. alatt és a Creditul Intreprinderi Electricice, Bucuresti cégénél Strada Matei Millo Nr. 2. folyó 1923. év november 1-től folyó 1923. év december 31-ig lesz eszközölve; az átváltoztatásra vonatkozó kérvények formulái a fent említett helyeken fognak a részvényeseknek rendelkezésre bocsátatni. A lebélyegzésre nem mutarott részvényesek nem fogják jogosítani a részvényeseket a közgyűlésen képviseltetésre való bejegyeztetésükre és 1923. évtől kezdődőleg ilyen lebélyegzetlen részvények után az osztalék sem fog kifizettetni. Az igazgatóság.

— Szabályozzák a liszt kivitelt. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb

gazdasági bizottság holnap reggel ülést tart, amelyen a petroleum és a fehér liszt kivitelének kérdését fogják megtárgyalni.

— Ezüst arany pénzárak. Budapestről jelentik: A nemeslémpiacon emelkedő irányzatú ezek az árak: Ezüst 6300, ötkoronás 12000. Szinezüst grammja 540, szinarany 21.000, tizkoronás arany 69.000, platina 100.000.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (November 20.) Francia frank 11.50, svájci frank 36, dollár 205, dinár 2.30, szokol 6, lira 8.50, angol font 870, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0029. — Kifizetések: Budapest külföldi 95, belföldi 150, Bécs 340, Prága 5.90, Zürich 35.25, Milano 8.80, London 880, Páris 11, Newyork 206, Belgrád 2.40.

Temesvári valutaárak. (Nov. 20.) Newyork 202, dollár 202, London 870, angol font 8.75, Páris 10.75, francia frank 11.25, Zürich 35.10, svájci frank 35.50, Milano 8.70, lira 8.50, Belgrád külföldi 2.25, belföldi 2.15, dinár 2.15, Prága 5.86, szokol 5.50, Budapest külföldi 95, belföldi 16.0, magyar korona 158, Bécs 353, osztrák korona 345.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Nov. 20.) Kifizetések: Páris 10.70, London 870, Newyork 204, Milano 8.70, Zürich 35.50, Bécs 0.0028.75, Prága 5.80, Budapest 0.0120. — Valuták: Napoleon 765, léva 1.50, török lira 1.20, angol font 880, francia frank 11.40, svájci frank 36, lira 8.90, drachma 3.20, dinár 2.20, dollár 205, lengyel marka 0.0001.50, osztrák korona 0.0028.50, magyar korona 0.0070, szokol 5.90.

Zürichi zárlat. (November 20.) Amsterdam 216.25, Newyork 576, London 2494, Páris 31.05, Milano 24.90, Prága 16.70, Budapest 0.03, Belgrád 6.35, Bucuresti 2.90.

Budapesti Devizaközpont legyézései. (November 20.) Napoleon 68800, Belgrád 222—236, Bucuresti 106—118, London 87116—91500, angol font 87600—92000, Milano 890—945, lira 900—950, Newyork 20.150—21.250, Páris 10.95—11.61, francia frank 11.10—11.76, Prága 580—624, Varsó 0.0001—1.30, Bécs 0.28.80—30.40.

A szerkesztésért ideiglenesen:

KÓCSY JENŐ
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

Premiere után.

(Hubay Jenő a 'Karenina Anna' előadásáról, szereplőkről és közönségről.)

Budapestről jelentik: Karenina Anna döntő sikere után, mely a harmadik előadás táblás házában nyilvánult meg, felkerestem Hubay Jenőt, hogy mondjon valamit a darabjáról, a szereplőkről és a közönségről.

— A legteljesebb mértékben meg vagyok elégedve az Opera ház munkájával. Igazán szép kiállításban és kitűnő előadásban hozták színre darabomat. A címszerepben Medek Anna valósággal remekel és alakítása minden nagy drámai művésznőnk is becsületére válnék. Méltó társa Székelyhidy Ferenc, aki gyönyörű tenorjával magával ragadja a közönséget. Halász Gitta, Szende Ferenc, Vencell Béla, Pusztay Sándor és Szeremihályi Tibor tehetségük és tudásuk legjavával ékesítik a kisebb szerepeket. Tittel Bernát karmester is nagyszerű munkát végzett. Minden elgondoláson túl érvényesíti. Mihályi Ferenc irodalmi munkájáról is csak a legnagyobbszámú dicsőretekkel szólnék.

— A közönség nagyon kedves volt, hogy ilyen szeretettel karolt fel a művet. Minden előadás kitűnő tetszésének a jeleivel. Boldog vagyok, hogy operám tetszik az emberek érdeklődésére.

— A külföldi sajtó nagy cikkekben és legnagyobb melegséggel emlékezik meg dalművem sikeréről. A bécsi és német lapok tércikkeit is irtak operámról s az olasz lapok is hosszabb cikkekben ismertetik. A triesti „Il Piccolo” például politikai jelentőséget is tulajdonít a művemnek, írván, hogy zenei téren az ország megcsontítása után ez volt az első nagy művészi esemény, amely egyik legnagyobb művésznőnek a nevéhez kapcsolódik. Összinté, ma gától jövő entuziasztikus sikerrel, nemes megerősítése annak a művészi függetlenségnek, amely a leigázottság kínos szürkéségében egy uiraéledő tüzet lobbant fel... Ez volt az első eset, hogy Budapest legelőkelőbb színházában minden oldalról összerendezték a művészeinket a kiválóságai, a határon túlról is. Bécsiek, németek, olaszok, hogy jelen legyenek ezen az ünnepen... Először történt, hogy a művészet a szenvedő Európa szívében az összes frontokon diadalmaszkodott.

— A budapesti siker után már biztosítva vannak a Karenina Anna külföldi előadásai is. Weinger Félis, a bécsi Volksoper számára akarja lekötni művet. Schalk Ferenc, a bécsi állami operaház igazgatója pedig e hó 22-én lesz jelen a Karenina Anna előadásán. Így hát rövid idő múlva elfog dőlni, hogy operám melyik bécsi operaházban kerül majd színre. A newyorki Metropolitainnal is most folynak a tárgyalások. Ott valószínűleg Jeritza Mária fogja kreálni a címszerepet.

Megelégedetten, boldogan beszéltem Hubay. Ez a jó érzés bizonyára kárpótolja őt a meglehetősen nagyfokú és a kellemetlenségért.

A repülőgép óriás.

(A 41 millió dolláros repülőgép.)

Az Egyesült-Államok kormánya avval a jelszóval avatkozott: be a világháborúba a szövetséges hatalmak oldala mellett, hogy közreműködjen a német militarizmus megsommitásában és elősegítse a fegyvertelen békét. A békét elősegítse a fegyverkezésben és az új hadigépek előállításában. Amerikában legelőkelőbb. Mint a francia lapokban olvassuk, az Egyesült-Államok hadügyi kormánya elkészítette a Barling Bomber-t, a világ legnagyobb hadirepülőgépét. Az új óriás repülőgép több mint 21 méter hosszú, 8 méter magas és egész feijülete 300 négyzetmétert tesz ki; egész súlya a rajta levő felszereléssel együtt 19.500 kilogramm. Tízezer liter benzint visz magával, összesen hat motor mozgatója, amely 2700 lóerőt fejt ki és egész személyzete 12 emberből áll. A hatalmas légi jármű arra a célra készült, hogy városokat és megerősített helyeket bombázzon, esetleg felvonuló csapatokat is megsemmisít. Ebből a célból hét gépmeghajtással és egy ágyúval van ellátva. A kis mozgó vár, amely három tonna bombát visz magával, gyorsaság tekintetében is felülmúlja az összes eddigi repülőgépeket. A gyakorlatok alkalmával egy óra tizenkilenc percig lebegett a levegőben és 1500 méter magasságba emelkedett. Szakértők azt állítják, hogy az a három tonna bomba, amelyet magával visz, teljesen elegendő arra, hogy Newyork legnagyobb épületét, a „Woolworth Tower”-t percenként alatt romhámmá változtassa. A repülőgép az Egyesült-Államok kormányának 41 millió dollárba került.

Aradi mozi hírek.

* Az idei szezon legszenzációsabb és legérdekesebb filmje, A vérvád legendája, már a bemutatóján nagy és elhatározó sikert aratott. A csodálatosan szép és mesteri rendezés, a színészek megkapó művészi munkája sokáig emlékeztet a színház, amelynek főszerepét Alfred Abel és Collin Colberg alakítják. „A vérvád legendája” péntekig látható az Apollóban s ez idő alatt a közönségnek módja lesz, hogy valójában nagy szerű, méreteiben hatalmas hatásaiban izgalmas és csodálatraméltó képben gyönyörködjen. A nagykonceptiójú film bemutatása két órán keresztül tart és ezert az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

* Szerdán kerül utóljára színre az Urániában a mai filmproduktumok egyik legerősebb, legpoétikusabb, egyben legdrámaibb alkotása, amely az örök hő és jég birodalmában játszódik le s amelynek főhőse Kazan, a bátor, okos kutya. A gonoszság tombol a hőmezőkön, de Kazan megvédi a szerett gazdáit s véres, kegyetlen boszút áll a gonoszok ellen. Kazannak hűséges ragaszkodása a közönség nagy érdeklődését keltette fel, amit még fokoz az a tény, hogy a nagyszerű dráma kívül ugyanabban a műsorban egy rendkívül kacagtató, pompás bohózat, amelyben Zigito játsza a főszerepet, kerül színre az Urániában.

Kazan. Ma szerdán utóljára az Urániában.

Tudja Ön már,

hogya a legfinomabb háztartási csokoládé a

„D'or csokoládé“?

Ha finom és friss cukorkát és csokoládé bombonokot akar, vásároljon:

Gábor-nál,

ARAD, Strada Alexandri (Salaoz-u.) I. **Viszonteladónak árkedvezmény!**

Jarfaságok.

(Nem lehet szakács.) Deák Ferenc, aki egyik legavatottabb kezelője volt az őseredetű magyar humornak, olykor-olykor nem is vakodott kissé deákuul megszerkesztett anekdotákat is előadni. Különösen olyankor, ha Széll Kálmánnal nyaralt Rátóton. Mikor az ebéd után a feketekávéhoz értek, az öreg ur összeráncolta busa szemöldökét s szigorúan nézett rá a háziasszonyra. A háziasszony tudta már, mit jelent ez a pillantás és olyankor feltűnés nélkül eltávozott. Ilyen esetben az öreg ur aztán rágyújtott egy-egy csiklandósabb anekdotára is.

Politikai anekdotát azonban rendszerint nem ilyen alkalmakkor születtek meg, hanem túlnyomórészt a Ház folyosóján s ott is mondotta el őket.

Amikor a legelső államszámvevőszéki elnökválasztás történt a Házban, két jelölt volt erre az állásra. Mint szakember Weninger Vince, a Magyar Általános Hitelbank akkori igazgatója. Vele szemben Gajzágó Salamon, a Deák-párt alelnöke állt.

Deák Ferenc, aki minden téren a rátermettséget tekintette első sorban, természetesen Weninger Vince mellett kardoskodott. A párt intranzigensebb hívei, akik Gajzágó mellett foglaltak állást, azzal allegáltak az öreg ur előtt, hogy okvetlenül Gajzágó Salamonra kell megválasztani, mert a legutóbbi választásoknál nagy érdemeket szerzett éppen a párt érdekében. Deák erre ennyit mondott:

— Furcsák vagytok ti. Nekem az inasom megmenetheti az életemet, de szakácsommá mégsem fogom megtenni.

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

ÜGYVÉDJELÖLTET, vagy gyakorlott írnokot, periekt románt, keresek lehetőleg azonnali beépésre. Dr. Kollin Jakab ügyvéd Ineu (Aradmegye.) 6704

ÁLLAST KERES gyermektelen házaspár. A férj nagy gyakorlattal rendelkező vizsgázott chauffeur és villanyszerelő, a feleség periekt szakácsnő. Szíves érdeklődések az Aradi Közlöny kiadóhivatalához intézendők. 6764

NŐI DIVAT SZALONBA, mely a város központjában van, minden tökélytelenség nélkül társ keresetlik, ki az angol és francia munkák szabását teljesen önállóan bírja. Csakis elsőrendű erők adták le címüket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6767

Vétel és eladás.

RÉZÁGY sodronnyal, székek, virágállvány, kárfyasztal eladó Arad, Str. Simeon Balint (Dessewffy-utca) 19. 6765

ANTI-K BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Oristay-palota címre küldendők. 13573

EBÉDLŐ, háló és uriszoba berendezés, perzsa és szimrna szőnyegek, perzsa és silskin kabát, szőrmék, aranyórák, ezüst karsatt óra, antik szalon és ótázer, vadász-táska, színházi láncóvek, ezüst és disztárgyak, kézimunkák, fehérneműek, fekete selyem ruha, butorok, stb. eladó Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1900

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyeget, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

BEIM Herrn Johann Suciú in Peszak ist eine Dreigängige halb hoch Motor-Mühle zu verkaufen. Erkundigen kann man sich im die Mühle. Arbeit jeden Tag. 6763

SÜLYESZTŐ valódi „Singer“ varrógép eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13949

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szimrnaszőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

Legjobb és legolcsóbb

bevásárlási forrás köztött áruk, **harisnya**, rőtös- és rövidárúknak, zafírek és **vásznak** nagyválasztékban: **Goldstein Lajosnál**, Arad, Str. I. Brațianu (Weitzer-ucca) 2. Minorita-palota. 6679

A közönség ssives tudomására hozzuk, hogy a szükséges villanyszerelési munkát csak iparigazolvánnyal bíró villanyszerelői szakmunkások végezhetnek

mert csak az ezek által végzett munkát kaphatjuk be és csak ott szerelünk órát. A jogosultak névsora a következő:

Adler Andor Str. Sinagoga No. 2.	Koch Dániel Str. Eminescu No. 2.
Aradi Villamossági R. T. Calea Radnei.	Navradi Ede Str. Joan Me-tianu No. 4.
Eiser Sándor és Tsa Str. Brațianu No. 2.	Ohm Vállalat Piata Stefan cel Mare No. 1.
Gartner Sámuel Str. Brațianu No. 10.	Pálinkás Kálmán és Co. Str. Eminescu No. 13.
Gáspár Árpád Str. Horia No. 1.	Pálinkás Lajos Str. Brancovici No. 2.
Hammer Vilmos Piata Avram Iancu No. 5-6.	Sambura János Str. Marasesti No. 4.
Hell és Társa Strada L. Me-tianu No. 2.	Schwartz Árpád Str. Brancovici No. 3.
Horváth József Str. Marasesti No. 36	Strithof Albert Str. Crisan No. 6.
Janauschieck Ferenc Str. I. Brațianu No. 12.	Tóth András Bulv. Reg. Fer-dinánd No. 10.
Kalmár József Str. Alexandru No. 4.	Varga és Rosenfeld Str. Gene-ral Grigorescu No. 3.
Klein Géza St. M. Nicoara N. 14/6686	

Közi: Az Aradi Villamossági R.-T.

KERESEK megvételre jókárban levő fa fűtéses vaskályhát, esetleg kokszöltő kályhát. Cim: Wallinger hirdetőjében Arad. 14162

EREDETI világos norvég csukamájolaj Marke A.Arsaether, görvélykóros, tüdőbajos, feletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestek. Bővebbet a kiadóban.

Lakás.

EGY, vagy két butorozott szobát fürdőszobával központban keres azonnalra házaspár. Ajánlatokat „Bankigazgató” jelögre Kelet hírlapirodába Arad. 14062

GYÖNYÖRŰEN berendezett kétszobás lakásomat konyhaberendezéssel, átadható lakással eladom. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 14162

Ingatlan.

TIZENEGY HOLD prima szántó Calea Simandului (Simándi-uti) vámnál rendkívül olcsón eladó. — Több magánházak 60 ezer lejtől feljebb eladók. Díjtalan felvilágosítást nyújt Argus Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13423

KÜLVÁROSBAN magánház, nagyforgalmu vendéglővel, háromszobás lakással, nagy kerttel, 450.000 lejért eladó. 225 ezer lej készpénzzel átvehető. Fentmaradó összegre 15% kamat fizetendő. Azonnal átvehető. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13949

ARADUL-NOU (Ujaradon) gyönyörű magánház, ötszobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, hatalmas telekkel, szikvizgyárral együtt sürgősen eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13949

Uzletek.

EGY jóforgalmu fűszerüzlet berendezéssel, áruval. — Egy szobás fürdőszobás lakással eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6766

BELVÁROSBAN fő mellékutcában gyönyörű üzlethelyiség lelépés nélkül átadó Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13949

Ellátás.

SZOLID URILEÁNY ur családnál teljes ellátást nyerhet. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13949

Külömfőle.

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timisoara (Temesvár) Gyár város, Rékási-ut 2. 96

NEGODA JÁNOS Timisoara (Temesvár) piros igazolványa elveszett. Megtalálót kéri a timisoarai (temesvári) rendőrségnél leadni. 182

Régi fogakat és törött arany fogakat a legmagasabb árban veszek	Fromet Gancz D'Moudjalled vizsgázott fogász ARAD, 14115 Bul. Reg. Ferd. 17., József főherceg-u 17.
---	--

BABAKLINIKA !!
Porcellán babafejek minden nagyságban. Ilajfonatok minden színben.
DOGGENDORF,
Timisoara (Temesvár), Bem-ucca 32. szám. Veszek kifésült haját. 154

Müller Konrad
saját készítésű 102
Takarék Tűzhelyek
nagy raktára
Timisoara, Fröbl-gasse 34.

Vonós és fuvós hangszerek
és azok javítását vállalja 17
Brada Jaroslav,
hangszerraktára, Timisoara, Gyár város 3 Crai 1 az udvarban. Ocarinak, sz harmonikák, hurok és alkatrészek raktár

Malomberendezés
komplett 8 hp. nyersolajmotorral olcsón eladó
Schneider Ede
gépfakatosnál Lipován. Ugyanitt 5 drh szállóprés 4 drh. szivattyu szintén eladó.

Butorok
a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779
VICTORIA-butorgyár,
ARAD, Strada Ioan Calvin 42.
Lerakat: Neuman palota, (Strada Moria.)

5468

Varrógépek, kerékpárok, csillárok, főzőedények

és alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása. Villany és csengőszereles vállalat, szakszerű javítóműhely.

Schwartz

műszerész, Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 14301